

Motion till riksdagen 2025/26:4160

av **Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2025/26:265 Skärpta regler om uppsikt och förvar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barn enbart ska kunna placeras i förvar om de är barnsäkrade, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa villkoren för kvinnor och hbtqi-personer i förvaren och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barn endast ska få frihetsberövas i absoluta undantagsfall och under kortast möjliga tid och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket bör få i uppdrag att säkerställa att barn som befinner sig i ett förvar får sin rätt till lek och familjeliv tillgodosedd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För Centerpartiet är ordning och reda och medmänsklighet i migrationspolitiken en grundprincip. Det innebär att ett nej måste vara ett nej, men också att ett ja måste vara ett ja. De som följer reglerna, arbetar och gör rätt för sig ska kunna veta att det beslut de fått från staten gäller. Vi ser därför med stor oro på hur regeringen och Sverigedemokraterna steg för steg urholkar tryggheten för dem som sköter sig och bidrar. Permanenta uppehållstillstånd ska kunna rivas upp och människor som arbetar och försörjer sig riskerar utvisning på grund av godtyckliga lönegolv. Tonåringar som vuxit upp i Sverige kastas ut. Centerpartiet menar att politiken måste kombinera medmänsklighet med ordning och reda, där den som sköter sig och bidrar till samhället också ska ges en tydlig och trygg väg framåt, inte behöva trippa på tå i osäkerhet för att när som helst kunna utvisas. Regeringen skapar oreda i migrationspolitiken och missar individernas perspektiv, vilket skadar Sverige i grunden.

En fungerande återvändandeprocess är en central del av en hållbar migrationspolitik. Vi välkomnar därför propositionen om skärpta regler om uppsikt och förvar. Det är positivt att regeringen inför alternativ till förvar som är mindre ingripande. Införandet av fler och mer differentierade åtgärder, såsom utökad uppsikt, är ett viktigt steg som kan innebära att färre individer, och i synnerhet färre barnfamiljer, behöver frihetsberövas. Förvar ska alltid vara en sista utväg. Vidare välkomnar vi att rätten till offentligt biträde stärks genom att det införs en ovillkorlig rätt till biträde för alla barn som tas i förvar, vilket är en central rättssäkerhetsreform. Att lagen förtydligar att familjesammanhållning ska vara huvudregel och att barn i förvar som regel ska erbjudas boende tillsammans med sin familj är likaså en välkommen förändring. Slutligen är det bra att lagen betonar att mindre ingripande åtgärder alltid ska prövas först och att proportionalitetsprövningen ska vara särskilt rigorös när det gäller barn, vilket är en nödvändig skärpning som stärker den enskildes rättigheter.

Även om vi välkomnar propositionen har vi samtidigt några invändningar som vi anser behöver tillkännages för regeringen. I synnerhet handlar det om att säkerställa att barns, flickors och kvinnors samt hbtqi-personers utsatthet i försvaren och på återvändandecentren tas på största allvar.

Barnets bästa måste väga tyngre

Trots de positiva inslagen ser vi med oro på att propositionens förslag i praktiken riskerar att leda till att barn frihetsberövas i större utsträckning och under längre tid. Även om förvarstiderna för vissa kategorier barn förkortas, utökas möjligheterna att ta barn i förvar. För Centerpartiet är det avgörande att barnets bästa alltid väger tyngst. Vi menar att regeringens förslag inte fullt ut lever upp till de höga krav som barnkonventionen, som är svensk lag, ställer på att frihetsberövande av barn endast får ske i absoluta undantagsfall och för kortast möjliga tid. Att frihetsberöva ett barn är en extremt ingripande åtgärd med bevisat negativa konsekvenser för barnets hälsa och utveckling.

Barnanpassade förvar – en absolut förutsättning

Om ett barn, i ett absolut undantagsfall, ändå måste tas i förvar är det oacceptabelt att detta sker i en miljö som inte är anpassad för ett barns behov. Att spärra in ett barn utan att tillgodose dess grundläggande rätt till lek, utveckling, socialt umgänge och kontakt med sin familj är ovärdigt. Ett förvar för barn kan inte se ut som ett förvar för vuxna. Lokalerna måste vara trygga, anpassade och stimulerande. Det måste finnas tillgång till utemiljö och natur och möjlighet till meningsfulla aktiviteter. Vi anser därför att regeringen måste säkerställa att förvar som används för barn är fullt ut barnsäkrade och barnanpassade, vad gäller både den fysiska miljön och personalens kompetens.

Därför bör riksdagen ställa sig bakom det som anförs i motionen om att förvar enbart ska kunna användas för barn om de är barnsäkrade och tillkännage detta för regeringen.

Säkerställ barns rätt till lek och familjeliv

Det räcker inte med att lokalerna är anpassade. Det måste finnas en tydlig skyldighet för Migrationsverket att aktivt säkerställa att barn som befinner sig på ett förvar får sina

rättigheter enligt barnkonventionen tillgodosedda. Detta inkluderar rätten till lek och fritid (artikel 31) och rätten att upprätthålla kontakt med sin familj (artikel 9). Dessa rättigheter får inte bli beroende av den enskilda anläggningens resurser eller personalens godtycke, utan måste vara en lagstadgad och garanterad del av vistelsen.

Därför bör riksdagen ställa sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket bör få i uppdrag att säkerställa att barn som befinner sig på ett förvar får sin rätt till lek och familjeliv tillgodosedd och tillkännage detta för regeringen.

Villkoren för kvinnor och hbtqi-personer på förvaren

Centerpartiet ser med stor oro på den särskilda utsatthet som kvinnor och hbtqi-personer möter i Migrationsverkets förvar, en oro som delas av flera tunga remissinstanser som RFSL och Jämställdhetsmyndigheten. Dessa grupper är redan överrepresenterade när det gäller utsatthet för våld, hot och trakasserier, en risk som förstärks i en sluten och ofta heteronormativ miljö som ett förvar utgör. Det finns en uppenbar fara att våld och förtryck, inklusive hedersrelaterat sådant, kan fortsätta eller eskalera inom förvaren, särskilt då intagna kan komma från länder med starkt repressiva normer mot just kvinnor och hbtqi-personer. Att frihetsberöva människor utan att kunna garantera deras grundläggande säkerhet är oacceptabelt.

Regeringen måste därför säkerställa att Migrationsverkets arbete präglas av ett konsekvent rättighets- och säkerhetsperspektiv för dessa grupper. Detta kräver mer än allmänna riktlinjer; det kräver konkreta åtgärder. Det handlar om att säkerställa personal med hög kompetens om hbtqi-personers livsvillkor och våldsutsatthet, att det finns tillgång till säkra boendeanternativ inom förvaren som kan separera individer vid hotbild samt att riskbedömningar inte utgår från heteronormativa antaganden som osynliggör våld i samkönade relationer eller utsatthet för transpersoner. En migrationspolitik som är både human och rättssäker får inte skapa nya, farliga miljöer för dem som redan är bland de mest utsatta.

En oöverskådlig situation för myndigheterna

Slutligen ser vi en bredare problematik. Regeringen genomför nu ett stort antal förändringar i migrationslagstiftningen på kort tid. Detta skapar ett lapptäcke av nya regler som riskerar att bli oöverskådligt och svårt att hantera för Migrationsverket, Polismyndigheten och domstolarna. Risken är uppenbar att den samlade effekten blir rättsosäkerhet och minskad effektivitet – motsatsen till regeringens uttalade mål. En politik som präglas av ”ordning och reda” kräver ett genomtänkt, sammanhållet och förutsebart regelverk.

Vi står fast vid att en reglerad invandring är nödvändig, men vi får aldrig kompromissa med grundläggande humanitära principer och respekten för den enskilda människan. Särskilt när barn är inblandade måste försiktighetsprincipen och barnets bästa vara överordnat allt annat.

Niels Paarup-Petersen (C)

Madeleine Atlas (C)

Anders W Jonsson (C)